

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

CS

Projev

Brusel 10. listopadu 2015

Projev předsedy Evropského účetního dvora Vítora Caldeiry

Představení výroční zprávy Evropského účetního dvora za rok 2014 výboru Evropského parlamentu pro rozpočtovou kontrolu (CONT)

Brusel 10. listopadu 2015

Porovnejte s předneseným projevem.
V případě rozdílů platí mluvený text.

ECA Press

Mark Rogerson – tiskový mluvčí

Tel.: (+352) 4398 47063 Mobilní tel.: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – pracovník tiskového oddělení
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Tel.: (+352) 4398 45410 Mobilní tel.: (+352) 621 55 22 24

E-mail: press@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Vážená paní předsedkyně,

vážení poslanci a poslankyně Evropského parlamentu,

děkuji Vám za možnost představit Vám výroční zprávy Účetního dvora o finančním řízení EU za rok 2014.

Letos je předkládáme v obzvláště složitém období pro Evropu.

Před EU a členskými státy stojí významné dlouhodobé výzvy, které vyžadují naléhavé jednání:

- vytváření pracovních míst a ekonomického růstu,
- naplňování energetických potřeb za současného plnění cílů v oblasti klimatu a
- zvládání tlaku, který vytváří azylová, migrační a bezpečnostní situace.

EU a členské státy musí usilovat o to, aby dosáhly více s tím, co již je k dispozici. Jejich úkolem teď není jen nalézt finanční prostředky pro zvládnutí uvedených výzev, ale také zajistit, aby byly tyto prostředky dobře investovány.

Hlavním zdrojem finančních prostředků EU je její rozpočet, který každoročně kontrolujeme.

Z našich kontrolních výsledků z posledních let v jejich úhrnu vyplývá, že pokud má být rozpočet EU investován lépe a rychleji, aby Evropa před úkoly, kterým nyní čelí, obstála, je třeba uplatnit zcela nový přístup.

Po tomto „zcela novém přístupu“ voláme proto, že zásadní změna se vyžaduje ode všech, kteří za řízení prostředků EU odpovídají.

- osoby s rozhodovací pravomocí musí přidělování rozpočtových prostředků lépe sladit s dlouhodobými strategickými prioritami a zvýšit schopnost rozpočtu reagovat na krize,
- normotvůrci by měli dbát o to, aby výdajové režimy jasně uváděly cíle, jichž má být dosaženo, a rizika, která jsou pro správce finančních prostředků přijatelná,
- správci finančních prostředků musí zajistit, aby vynaložené prostředky byly v souladu s pravidly a aby se s nimi dosáhlo zamýšlených výsledků.

To vše však nějakou dobu potrvá:

- EU se nachází v polovině realizace strategie Evropa 2020,
- výdajové režimy na období 2014 až 2020 probíhají,
- kultura finančního řízení EU se vyvíjela po mnoho let.

Proto je tak důležité nyní učinit vše, co je možné učinit.

Nadcházející přezkum víceletého finančního rámce v polovině období nabízí možnost přehodnotit výdajové priority a koncepci některých režimů.

Také by se mohly lépe využívat již zavedené nástroje finančního řízení, jak ukazuje naše zpráva.

Vážené poslankyně, vážení poslanci,

téměř veškeré výdaje EU v roce 2014 se plánovaly během období 2007–2013, takže naše zpráva nevyhnutelně poukazuje na některé dlouhodobé skutečnosti.

Tyto problémy je však třeba uvést do souvislostí. Domníváme se, že naše zpráva je nestranným posouzením finančního řízení v roce 2014 a obsahuje důležité podněty, jak je v následujících letech zlepšit.

Zaprvé, účetní závěrku EU za rok 2014 jsme schválili. Je spolehlivá a v tomto smyslu jsme vydali i „čistý“ výrok auditora. Rovněž jsme dospěli k závěru, že výběr příjmů EU nebyl ve významném rozsahu zatížen chybami.

Nicméně **u plateb je trvale vysoká míra chyb**, což znamená, že stále příliš mnoho prostředků není vynaloženo v souladu s finančními pravidly EU.

Celková odhadovaná míra chyb u plateb v roce 2014 činila 4,4 % a v posledních třech letech byla stabilní.

Veškeré operační výdaje byly opět zatíženy významnou mírou chyb vyšší než 2 %. Významné míře chyb nepodléhaly pouze správné výdaje orgánů a institucí.

Na žádost Evropského parlamentu poskytujeme tento rok podrobnější informace o tom, co přispívá k riziku vzniku chyb.

Poukazujeme na to, že většina operačních výdajů EU podléhá přirozenému riziku, protože správný výpočet plateb do velké míry závisí na informacích, které předkládají samotní koneční příjemci.

V závislosti na výdajovém režimu nebo programu mohou být konečnými příjemci prostředků EU zemědělci, malé a střední podniky, nevládní organizace či dokonce vlády.

Z naší analýzy nevyplývá, že by míra chyb závisela na způsobu řízení. Odhadovaná míra chyb u výdajů, u nichž Komise sdílí odpovědnost s členskými státy, činila 4,6 %, tj. byla stejná jako u všech ostatních operačních výdajů.

Při své analýze jsme naopak zjistili, že existuje těsná souvislost mezi typem režimu či programu a mírou chyb.

U režimů, u nichž se proplácují náklady, odhadujeme míru chyb na 5,5 %. Oproti tomu u nárokových programů, kde platba závisí na tom, zda žadatel splní určité podmínky, činí tato míra jen 2,7 %.

Tato odlišnost z velké části vysvětluje rozdíly v odhadované míře chyb u výdajů spadajících pod různé okruhy víceletého finančního rámce.

Odhadovaná míra chyb je vyšší u „konkurenceschopnosti“ a „soudržnosti“, kde mají téměř všechny výdaje podobu proplácení nákladů, než u „přírodních zdrojů“ a „Globální Evropy“, kde je vyšší podíl výdajů založen na nárocích.

Samozřejmě že je nezbytné udržovat riziko pod kontrolou. Komise a členské státy dosáhly v posledních letech v prevenci a nápravě chyb pokroku.

Díky nápravným opatřením se naše odhadovaná míra chyb v roce 2014 snížila o 1,1 %. Pokud by se však použily všechny dostupné informace, mohl být počet opravených chyb ještě vyšší.

Komise by měla plně využívat svých pravomocí ukládat nápravná opatření včetně těch, která byla zavedena v současném víceletém finančním rámci, aby se dále omezily chyby a do rozpočtu se vrátilo více nesprávně vynaložených prostředků, které lze poté znovu investovat.

A tím se dostávám k **výkonnosti rozpočtu EU**.

Je zřejmé, že má-li se EU vyrovnat s naléhavými výzvami, před nimiž stojí, musí rozpočet investovat lépe.

Náš přezkum návazností mezi současnou strategií EU a víceletým finančním rámcem ukazuje, že je možné lépe je sladit, a to jak pokud jde o období, tak pokud jde o priority.

Rovněž upozorňujeme na skutečnost, že členské státy ve svých dohodách o partnerství a programech nepřevádějí cíle strategie Evropa 2020 na cíle na operační úrovni.

Obě skutečnosti omezují schopnost Komise monitorovat, jak rozpočet EU přispívá k plnění strategie Evropa 2020.

Touto záležitostí by se měli zabývat ti, kdo mají rozhodovací pravomoci.

Na druhé straně hrají klíčovou roli při převádění politických cílů na cíle na úrovni EU normotvůrci, kteří by měli vyžadovat, aby se tyto cíle odrážely i ve způsobu řízení programů.

V oblastech podléhajících sdílenému řízení musí být výsledky, jichž se má dosáhnout, v dohodách o partnerství a programech jasně uvedeny a vyčísleny. Tak tomu v současnosti není.

Současná legislativa od členských států nevyžaduje, aby do svých programů začleňovaly společné ukazatele, a špatná výkonnost, pokud jde o dosažené výsledky, nevede k tomu, že členský stát přijde o svou výkonnostní rezervu.

Nedávné iniciativy, jejichž cílem je posílit sestavování rozpočtu a řízení zaměřené na výkonnost jsou vítány, ačkoli mnoho výzev stále zůstává. Naše zprávy a stanoviska mohou být v tomto ohledu velmi užitečné.

Vážené poslankyně, vážení poslanci,

rozpočet EU je vystaven velmi silnému tlaku. Od doby krátce po zahájení nového víceletého finančního rámce – ještě před tím, než byl spuštěn Junckerův plán nebo než jsme v plné síle pocítili uprchlickou krizi – funguje rozpočet v rámci rozpětí pro nepředvídané události pro platby.

EU musí vyřešit **nevyřízené finanční operace**, které se nahromadily, aby uvolnila prostředky a mohla je využít tam, kde je jich nejvíce zapotřebí.

Objem zbývajících rozpočtových závazků sice v roce 2014 poklesl, avšak v roce 2015 a v následujících letech by se podle předpokladů měl zase zvýšit.

Některé členské státy jen s obtížemi čerpají prostředky EU, jež jim byly přiděleny.

V některých členských státech celková částka, o níž z rozpočtu EU ještě nepožádaly, odpovídá 15 % či více procentům ročních výdajů příslušné vlády.

Komise poskytla členským státům finanční prostředky, aniž dostatečně posoudila jejich schopnost je investovat. A pro některé členské státy je těžké identifikovat dostatečný objem projektů a nalézt financování na své příspěvky.

Je tak ohrožena efektivnost nákladů. Když je k dispozici jen několik málo projektů, klesá motivace uplatňovat přísná výběrová kritéria.

Letos opět upozorňujeme na vysokou míru nevyužitých prostředků ve finančních nástrojích a malý nárůst neuhrazených žádostí o platby.

Komise má plán, který by měl zlepšit krátkodobé hotovostní toky. Účetní dvůr se však domnívá, že k tomu, aby v rozpočtu EU nebylo příliš mnoho závazků, je zapotřebí dlouhodobějšího výhledu a lepší tvorby předpovědí. Těmito otázkami by se měli zabývat správci finančních prostředků.

Vážené poslankyně, vážení poslanci,

finančnímu řízení EU by výrazně prospěla větší transparentnost.

Základem transparentnosti jsou dle našeho názoru kvalitní informace o řízení. To je téma, které je přítomno v celé naší zprávě.

Letos Komise svou účetní závěrku doplnila krátkým popisem některých klíčových finančních témat. Vítáme to jako první krok k ucelenějšímu podávání zpráv o řízení a výkonnosti pro všechny zainteresované subjekty.

Doporučili jsme opatření, která by měla Komise přijmout, aby se zlepšila transparentnost, pokud jde o:

- dlouhodobé potřeby v oblasti hotovostních toků,
- chyby v platbách a provedené opravy a
- výsledky dosažené s výdaji z rozpočtu EU.

Stejně důležité je zajistit transparentnost i u politik EU, které se nefinancují přímo z rozpočtu EU.

Nové způsoby financování politik EU by neměly vést k tomu, že se finanční rizika ocitnou mimo dosah veřejné kontroly a auditu. To by bylo krátkozraké a z dlouhodobého hlediska by se to mohlo ukázat jako kontraproduktivní.

Závěr tedy zní: EU musí své peníze investovat lépe. Musí podniknout kroky, aby:

- investice byly více přizpůsobeny prioritám Unie,
- byla stanovena jednodušší pravidla, která povedou k výsledkům, a
- zdroje byly řízeny efektivněji.

To by ve svém úhrnu skutečně představovalo zcela nový přístup.

Vážená paní předsedkyně, vážené poslankyně, vážení poslanci,

občané EU a jejich zástupci mají právo vědět, zda EU dobře investuje jejich peníze.

Evropský účetní dvůr bude rád nápomocen Evropskému parlamentu tím, že bude investované prostředky kontrolovat, varovat, pokud jsou ohroženy, a doporučovat, jak zlepšit jejich výkonnost.

Děkuji Vám za pozornost.